

**СТРУЧНО УПУТСТВО
ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УПИСА У ПРВУ ГОДИНУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА
ОСНОВНИХ И ИНТЕГРИСАНИХ СТУДИЈА НА ВИСОКОШКОЛСКИМ
УСТАНОВАМА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗА ШКОЛСКУ 2017/2018. ГОДИНУ**

1. Уводне напомене

Стручним упутством за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија (у даљем тексту: Упутство) ближе су уређени начин и поступак спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2017/2018. годину (у даљем тексту: упис).

Упутство је намењено високошколским установама чији је оснивач Република Србија које, сагласно Закону о високом образовању ("Службени гласник РС", ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07 - аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15, 68/15. и 87/16), спроводе упис.

У циљу осигурања регуларности и квалитетног спровођења уписа, Упутством је ближе уређено пријављивање и упис:

- лица са инвалидитетом;
- припадника ромске националне мањине;
- држављана Републике Србије који су школској 2016/2017. годину средњу школу завршили у иностранству;
- припадника српске националне мањине из суседних земаља;
- лица која немају јавну исправу о стеченом средњем образовању,
- страних држављана и
- страних држављана у статусу миграната/тражилаца азила

Високошколске установе могу уписати студенте на терет буџета, највише до броја утврђеног Одлуком Владе о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних струковних, академских и интегрисаних студија који се финансирају из буџета Републике Србије, за високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2017/2018. години.

Студент који се финансира из буџета може у том статусу да буде уписан на само један студијски програм на истом нивоу студија.

Кандидат који се рангира за упис на студије у статусу студента чије се студије финансирају из буџета, може бити уписан у том статусу, под условом да на истом нивоу студија нема уписан студијски програм у статусу студента чије се студије финансирају из буџета.

У оквиру непопуњеног утврђеног броја буџетских студената за одређени студијски програм, високошколска установа може на тај програм уписати студенте који сами финансирају студије.

Укупан број студената уписаних на студијски програм, који укључује број редовних буџетских места, број буџетских места дефинисаних афирмативним мерама, број буџетских места за држављане Републике Србије који су у школској 2016/2017. години стекли страну средњошколску исправу, по Одлуци Владе, као и број уписаних студената који сами финансирају студије, не може бити већи од броја студената из дозволе за рад високошколске установе.

2. Упис лица са инвалидитетом и припадника ромске националне мањине

Упис који се врши применом афирмативних мера за лица са инвалидитетом и за лица који су припадници ромске националне мањине, спроводи се у складу са Програмом уписа студената са инвалидитетом, Смерницама за полагање пријемног испита особа са инвалидитетом које желе да се упишу на студије применом афирмативне мере за лица са инвалидитетом, односно у складу са Програмом уписа студената припадника ромске националне мањине, који чине саставни део овог упутства

Студенти уписани применом афирмативне мере остварују право на исхрану и смештај према условима Конкурса за пријем студената високошколских установа у Републици Србији у установе за смештај и исхрану студената, за школску 2017/2018. годину.

3. Упис држављана Републике Србије који су у школској 2016/2017. години стекли страну средњошколску исправу

Држављанин Републике Србије који је у школској 2016/2017. години средњу школу завршио у иностранству, односно који је страну средњошколску исправу стекао завршавањем акредитованог програма у средњој школи у Републици Србији, ималац је стране средњошколске исправе која подлеже поступку нострификације (у даљем тексту: Ималац стране средњошколске исправе).

Ималац стране средњошколске исправе може остварити право уписа у прву годину студија у оквиру буџетске квоте утврђене Одлуком Владе за држављане Републике Србије који су у школској 2016/2017. години стекли страну средњошколску исправу, у другом уписном року.

Ималац стране средњошколске исправе из претходног става може бити уписан на студије у статусу студента чије се студије финансирају из буџета ако се квалификује до броја студената чије се студије финансирају из буџета утврђеног Одлуком Владе за ту категорију кандидата.

Са потврдом Министарства просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: Министарство) да је у току поступак нострификације стране средњошколске исправе, или доказом да је предат захтев за нострификацију, ималац стране средњошколске исправе може се пријавити за упис у прву годину студија и у првом уписном року.

Ималац стране средњошколске исправе који стиче диплому полагањем ИБ матуре, у првом уписном року високошколској установи доставља потврду средње школе да је положио све испите предвиђене програмом за стицање међународно признате матуре (*International Baccalaureate Diploma Programme*).

Имаоца стране средњошколске исправе из претходног два става који оствари право уписа на студије у првом уписном року у оквиру броја редовних буџетских

места по Одлуци Владе, односно у оквиру броја самофинансирајућих места, високошколска установа може уписати у прву годину студија условно, уз обавезу да до почетка наставе достави решење Министарства о нострификацији његове средњошколске исправе.

4. Упис припадника српске националне мањине из суседних земаља

Припадник српске националне мањине из суседне земље у школској 2017/2018. години може уписати прву годину студија, под истим условима као држављанин Републике Србије, укључујући и право на упис на студије у статусу студента који се финансира из буџета.

Суседне земље у смислу овог Упутства су: Република Мађарска, Република Румунија, Народна Република Бугарска, БЈР Македонија, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Словенија, Република Хрватска и Црна Гора.

Приликом подношења пријаве и прописане документације за упис на студије високошколској установи, кандидат подноси и изјаву у писаној форми да је припадник српске националне мањине (модел изјаве објављен на сајту факултета).

5. Упис лица која немају јавну исправу о стеченом средњем образовању

Лице које нема јавну исправу о стеченом средњем образовању зато што је евиденција, односно архивска грађа о томе уништена или нестала, уместо те јавне исправе, подноси решење о утврђивању стеченог средњег образовања које доноси општински суд у ванпарничном поступку, у складу са чланом 84. Закона о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 55/13).

6. Упис страних држављана

Страни држављани уписују се у прву годину студија под истим условима као и држављани Републике Србије.

7. Упис страних држављана у статусу миграната/тражилаца азила

Страни држављани у статусу миграната/тражилаца азила уписују се у прву годину студија под истим условима као и држављани Републике Србије.

8. Пријављивање и упис кандидата

Пријављивање и упис кандидата у прву годину студија одвијаће се према одредбама Конкурса за упис студената у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република за школску 2017/2018. годину, према динамици и роковима, утврђеним Конкурсом који високошколска установа објављује на свом веб-сајту.

Високошколским установама се препоручује да кандидати, који су као ученици трећег или четвртог разреда средње школе освојили прву, другу или трећу награду на државном такмичењу у чијој организацији учествује Министарство или на међународном такмичењу, не полажу пријемни испит из одговарајућег предмета, а у складу са општим актом високошколске установе.

Одлука о евентуалном ослобађању или умањењу школарине за студента који се упише у прву годину студија у статусу студента који сам финансира студије, у искључивој је надлежности високошколске установе.

Ради ефикасног и правовременог спровођења уписа и обавештавања јавности у средствима јавног информисања о току уписа, потребно је остварити сарадњу са Министарством, Сектором за развој и високо образовање, Немањина 22-26.

Високошколске установе ће у року од 24 часа после завршетка пријаве, односно уписа, у сваком уписном року податке од значаја за упис студената у школску 2017/2018. годину (број буџетских студената који се уписују у 2017/2018. годину по Одлуци Владе, број уписаних буџетских студената у првом уписном року, број уписаних буџетских студената у другом уписном року, планирани број самофинансирајућих студената у 2017/2018. години, број уписаних самофинансирајућих студената у првом уписном року, број уписаних самофинансирајућих студената у другом уписном року) уносити у ФИНВО базу.

ПРОГРАМ АФИРМАТИВНЕ МЕРЕ УПИСА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Упис у прву годину студија

1. У оквиру Програма афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република у школској 2017/2018. години, могу бити уписани кандидати:

- корисници колица или лица која се отежано крећу,
- са делимичним или потпуним оштећењем вида (слепи и слабовиди), са делимичним или потпуним оштећењем слуха (глуви и наглуви),
- који имају потешкоће у учењу (дислексија, дисграфија, дискалкулија),
- који имају тешкоће у говору,
- са хроничним обољењима (хемофилија, епилепсија, дијабетес тип 1, малигна обољења) и
- са психолошким или менталним тешкоћама.

Приликом подношења пријаве и прописане документације за упис на студије високошколској установи, кандидат подноси и један од следећих докумената:

- решење надлежног органа о постојању телесног оштећења,
- решење о праву на додатак за туђу негу и помоћ,
- мишљење Интересорне комисије,
- препоруку Удружења студената са хендикепом¹.

Медицинску документацију из претходног става мора издата надлежна здравствене институције и не сме бити старија од шест месеци. Неопходно је да се на основу лекарског извештаја може закључити на који начин хендикеп/здравствено стање утиче на исходе учења и свакодневно функционисање кандидата.

Високошколске установе су у обавези да приложена документа користе само у ову сврху и да их чувају у складу са Законом о заштити података о личности.

---

¹ Кандидати којима није рађена процена телесног оштећења и који нису корисници права на додатак за туђу негу и помоћ достављају медицинску документацију Удружењу студената са хендикепом које даје препоруку одговарајућем факултету.

2. Упис на високошколску установу у оквиру Програма афирмативне мере уписа студената са инвалидитетом у оквиру квоте која је одобрена Одлуком Владе за ову афирмативну меру може да оствари студент који је положио пријемни испит.

После завршеног полагања пријемног испита/испита за проверу склоности и способности, кандидати из тачке 1, који су положили пријемни испит / испит за проверу склоности и способности, рангирају се на посебној ранг листи, са које високошколска установа уписује највише онолико кандидата колико је одобрено Одлуком Владе за ову афирмативну меру.

Кандидати који се на овај начин не упишу, рангирају се са осталим кандидатима за редовна буџетска места.

Праћење

Приликом уписа на више године студија, студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере у статусу студената који се финансирају из буџета, не рангирају се са осталим студентима, већ задржавају буџетски статус уколико остваре 36 ЕСПБ, у складу са Законом о високом образовању;

Високошколска установа је дужна да у свом информационом систему води евиденцију о студентима који су на основу Програма афирмативне мере уписали прву годину студија и остварили право на финансирање из буџета;

Студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере у статусу студената који се финансирају из буџета остварују и право на бесплатну исхрану у студентским ресторанима и смештај у студентским домовима, према условима Конкурса за пријем студената високошколских установа у Републици Србији у установе за смештај и исхрану студената, за школску 2017/2018. годину.

ПРОГРАМ АФИРМАТИВНЕ МЕРЕ УПИСА ПРИПАДНИКА РОМСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

Упис у прву годину студија

1. Кандидати који желе да у школској 2017/2018. години упишу прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине, приликом подношења пријаве и прописане документације за упис на студије високошколској установи прилажу и следећа документа:
  - изјаву у писаној форми да је припадник ромске националне мањине (модел изјаве објављен на сајту факултета);
  - препоруку Националног савета ромске националне мањине (модел препоруке објављен на сајту факултета).
2. Упис на високошколску установу на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у оквиру квоте која је одобрена Одлуком Владе за ову афирмативну меру може да оствари студент који је положио пријемни испит.

После завршеног полагања пријемног испита/испита за проверу склоности и способности, кандидати из тачке 1, који су положили пријемни испит/испит за проверу склоности и способности, рангирају се на посебној ранг листи, са које високошколска установа уписује највише онолико кандидата колико је одобрено

Одлуком Владе за ову афирмативну меру. Кандидати који се на овај начин не упишу рангирају се са осталим кандидатима за редовна буџетска места.

3. Високошколске установе су у обавези да приложена документа користе само у ову сврху и да их чувају у складу са Законом о заштити података о личности.

Праћење

1. Приликом уписа на више године студија, студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у статусу студената који се финансирају из буџета, уколико остваре 36 ЕСПБ у складу са Законом о високом образовању, не рангирају се са осталим студентима, већ задржавају статус студената који се финансирају из буџета.
2. Високошколска установа је дужна да у свом информационом систему води евиденцију о студентима који су кроз Програм афирмативне мере уписали прву годину студија и остварили право на финансирање из буџета.
3. Студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у статусу студената који се финансирају из буџета имају право на смештај и исхрану према условима из Конкурса за пријем студената високошколских установа у Републици Србији у установе за смештај и исхрану студената, за школску 2017/2018. годину.

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ КОЈЕ ЖЕЛЕ ДА УПИШУ СТУДИЈЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА АФИРМАТИВНИХ МЕРА УПИСА СТУДЕНАТА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Приликом подношења пријаве и прописане документације за упис студената у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република, кандидат који жели да буде уписан на основу Програма афирмативних мере уписа студената са инвалидитетом, дужан је да обавести високошколску установу о томе да ли су му потребна прилагођавања за полагање пријемног испита и које врсте прилагођавања су потребна, најкасније 20 дана пре термина одређеног за полагање пријемног испита и/или испита за проверу склоности и способности.

Високошколска установа има обавезу да на основу добијених информација, а у складу са могућностима којима располаже и у мери у којој је то могуће, прилагоди полагање пријемног испита и обезбеди посебне услове, сходно потребама кандидата.

1. **Прилагођавање простора и услова полагања пријемног испита** односи се на:
  - обезбеђивање приступачности простора у којем кандидат полаже пријемни испит;
  - обезбеђивање посебне просторије за израду пријемног испита, уколико је то кандидату неопходно;
  - одређивање и обезбеђивање особе која ће асистирати током израде пријемног испита и/или присуство персоналног асистента, уколико је то кандидату неопходно;

- обезбеђивање услова за коришћење асистивне технологије (нпр. дигитрон, лупа, прилагођена тастатура, лаптоп и сл.) током пријемног испита, за кандидате који користе асистивне технологије и
- обезбеђивање потребног времена за полагање пријемног испита и динамике полагања испита (кандидату може бити продужено време или распоређено на краће интервале за рад, у договору са кандидатом, уколико је то у интересу кандидата).

2. Прилагођавање тестова и другог писаног материјала:

- **за кандидате са сметњама вида** - обезбедити тестове на Брајевом писму или са увећаним форматом слова и слика. (уколико су у средњој школи осмишљени и коришћени неки други начини испитивања, исти треба да се користе приликом пријемног испита за тог кандидата, нпр. пратилац који ће читати питања или/и уписивати одговоре);
- **за кандидата са сметњама слуха** - уколико је неопходно, обезбедити лице које ће уз употребу знаковног језика помоћи кандидату у разумевању захтева из тестова или додатне инструкције дати кандидату у писаној форми;
- **за кандидате са сметњама у кретању и коришћењу руку** - обезбеђују се помоћна средства (асистивне технологије) или лице које ће уместо кандидата уписивати одговоре у тестове и
- **за кандидате са сметњама у читању и писању и разумевању математичких операција – дисграфија, дислексија и дискалкулија** - високошколска установа обезбеђује лице које ће кандидату помагати у разумевању текста и захтева, као и у писању, тако што ће уместо кандидата читати задатке или усмено дати одговоре кандидата уписивати у тестове.

3. Прилагођавање других типова задатака

Код задатака са практичним делом (нпр. лабораторијска вежба) за кандидата треба урадити неопходна прилагођавања или обезбедити алтернативни начин провере знања.